

**Analiza impactului în procesul de fundamentare
a proiectelor de acte normative**

Elaborată în baza Anexei la Metodologia de analiză a impactului
în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative
aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.23 din 18.01.2019

Titlul analizei impactului :	Proiect de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative cu scop de a include toate tipurile de jocuri de noroc în categoria de jocuri de noroc cu risc social sporit
Data:	06.09.2021
Autoritatea administrației publice (autor):	Inițiativă legislativă a unui grup de deputați în Parlament (Alaiba Dumitru, Adam Marcela, Nistor Marcela, Jacot Vitalie, Spînu Victor)
Subdiviziunea:	Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"
Persoana responsabilă și datele de contact:	Deputat în Parlamentul Republicii Moldova - Dumitru Alaiba și un grup de experți; dumitru.alaiba@parlament.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
Problema constă în impactul nociv al publicității (adesea agresive) asupra apariției și menținerii dependenței persoanelor fizice de a practica jocuri de noroc și creșterii numărului de persoane dependente. Proiectul supus AIR preconizează identificarea soluțiilor pentru a nu permite pe viitor: - menținerea și chiar creșterea numărului de persoane care devin dependente de a practica jocuri de noroc; - demotivarea prin publicitate (adesea agresivă) a persoanelor care încearcă să se recupereze de la dependența de a practica jocuri de noroc; - micșorarea numărului de persoane dependente.	
b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate	
Jocurile de noroc creează dependență printre cele mai vulnerabile pături ale societății noastre, inclusiv printre minori. Jocurile de noroc au specificul de a crea o dependență rapidă, iar opinia psihologilor este că această dependență este o boală psihică, nu doar un simplu viciu.	

Dependența de jocurile de noroc are un impact negativ asupra stării financiare a participanților și familiilor lor. Persoanele dependente adesea se îndatorează, apelează la credite și împrumuturi, punând în gaj averile familiei, bunuri mobile și imobile, care uneori nu mai sunt recuperate. Aceste acțiuni au caracter nociv de lungă durată, adesea duc la stări de depresie, izolare de societate, conflicte și violențe în familie, unde adesea martorii acestora sunt copiii minori, se ajunge și la procesul de divorț și la distrugerea familiilor.

Industria jocurilor de noroc reprezentată de un monopol de stat, promovează acest obicei nociv prin campanii agresive de marketing și publicitate. Scopul acestor campanii este creșterea numărului de participanți la jocurile de noroc, dar și menținerea celor care au "gustat" din acest flagel, în permanentă tentație de a repeta și "a-și încerca norocul".

Pot fi considerate persoane afectate de acest flagel, persoanele din rândul a:

- în jur de 250 mii tineri, în vârstă de 12-18 ani, care încă nu au dreptul conform legii să practice jocuri de noroc, dar care, datorită gradului de cunoștințe și informare, inclusiv obținut prin publicitatea agresivă, pot să se intereseze de jocuri de noroc;
- în jur de 120 mii persoane, în vârstă de 18-21 ani, care pot conform legii practica categoriile de jocuri de noroc cu risc social scăzut, așa cum aceste categorii sunt definite la moment;
- în jur de 2,4 milioane persoane, în vârstă de peste 21 ani *(până la vârsta de 70 ani), care pot conform legii practica categoriile de jocuri de noroc cu risc social sporit, așa cum aceste categorii sunt definite la moment.

Notă: datele de mai sus preluate din surse publice ale Biroului Național de Statistică, și se referă la anul 2019: Populatia stabila, la inceputul anului. SiteTitle (statistica.md)

Pot fi considerate Entități care vor fi afectate urmare a implementării Proiectului supus AIR:

- organizatorul național al jocurilor de noroc - Loteria Națională a Moldovei (LNM), monopolist de stat și persoanele juridice cu care acesta conlucrează în procesul de organizare a jocurilor de noroc;
- agențiile de publicitate – în jur de 50;
- difuzorii de publicitate – în jur de 20.

Notă: datele de mai sus preluate din surse publice, www.date.gov.md.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Problema a apărut datorită impactului negativ al campaniilor agresive de marketing și publicitate, promovate și finanțate generos de un număr limitat de agenți economici, interesați în creșterea veniturilor proprii. Ca urmare se prezumă creșterea numărului de persoane – participante la diverse categorii de jocuri de noroc.

Iată doar un exemplu, din cele mai puțin agresive metode de atragere în mreaja acestui flagel:

O nouă doză de distracție și câștiguri incredibile cu biletele electronice de pe 777.md

A citit în horoscop că va fi milionară și s-a împlinit! Ludmila Pînzari a câștigat la loterie 1 000 000 de lei

16.11.2021

Afișați mai multe

Norocul și pasiunea soției pentru fotbal i-au adus unui tânăr din Cimișlia un câștig de aproape 70 000 de lei pe 777.md

15.11.2021

Afișați mai multe

Primiți 30 de free spins și bonusuri de până la 15 000 de lei în

Aceste campanii publicitare formal sunt în cadrul legal, dat fiind că redacția actuală a legii 291/2016 cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc și a legii 1227/1997 cu privire la publicitate nu interzic asemenea publicitate.

Problema s-a agravat în perioada pandemiei Covid19 datorită măsurilor restrictive aplicate la nivel mondial, ce țin de deplasarea persoanelor, limitarea posibilităților de agrement, apariția timpului liber ca urmare a trecerii la lucrul la distanță, șomaj tehnic etc. În această situație persoanele limitate în posibilitatea de deplasare practică jocuri de noroc prin mijloace electronice (internet).

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

În legea 285/1999 *(abrogată prin substituție de legea 291/2016) nu se conțineau norme restrictive referitoare la publicitatea jocurilor de noroc.

În legea 291/2016 din data adoptării (2016) și până în prezent se conține următoarea normă legală:

Art.53. ... (2) Se interzice organizarea oricăror acțiuni publicitare (promoționale) pentru stimularea jocurilor de noroc desfășurate în cazinouri.

În legea 1227/1997, din anul adoptării (1997) și până în prezent, se conține următoarea normă legală:

Art.19. ... Este interzisă publicitatea activității de întreprinzător legate de întreținerea cazinourilor, exploatarea jocurilor electronice și câștigurile bănești.

Proiectul supus AIR vine cu extinderea restricțiilor de mai sus la alte categorii de jocuri de noroc, decât cele limitate pentru publicitate în prezent. Astfel, se poate considera că Proiectul în cauză reflectă o continuitate a politicii statului în domeniul protecției cetățenilor săi contra impactului negativ al dependenței de jocuri de noroc.

Dacă nu se va face nici o intervenție, situația va continua să rămână negativă, ba chiar se va înrăutăți, datorită faptului că publicitatea agresivă va da roadele sale nocive.

Proiectul ține de continuitatea politicii statului în domeniul respectiv, și este în concordanță cu legislația europeană relevantă în domeniul jocurilor de noroc. Politica UE la acest subiect, pe de o parte, este bazată pe principiile de „permisibilitate” și „control”, obiectivul prioritar fiind evitarea economiei tenebre și cunoașterea situației reale din domeniu de către instituțiile de resort ale statului, dar și protejarea tinerilor, iar pe de altă parte, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a recunoscut în repetate rânduri drepturile statelor membre de a restricționa serviciile de jocuri de noroc, în cazul în care este necesar de a proteja obiective de interes public, precum de a asigura protecția minorilor, combaterea dependenței de jocurile de noroc.

Referitor la publicitatea efectuată de către deținătorul unui monopol public, Curtea de Justiție a Uniunii Europene relevă că „publicitatea efectuată de deținătorul unui monopol public trebuie să fie măsurată și limitată strict la ceea ce este necesar pentru canalizarea consumatorilor către rețelele controlate de jocuri. Această publicitate nu poate viza încurajarea predilecției naturale a consumatorilor pentru jocurile de noroc prin stimularea participării lor active la acestea, de exemplu prin prezentarea jocurilor de noroc ca fiind o activitate banală sau prin creșterea atractivității jocurilor de noroc cu ajutorul promovării unor mesaje publicitare care promit câștiguri majore.

În acest context, Proiectul supus AIR conține și compartimentul de aderare a țării la cadrul juridic comunitar. Iar impactul asupra imaginii țării noastre în aspect internațional va fi unul pozitiv. Asta se datorează faptului că doar în țările economic bogate și cu nivel foarte înalt de servicii sociale și medicale se atestă un compartiment mai liberal față de jocurile de noroc, iar în țările dezvoltate mai puțin și cu sisteme slabe de susținere socială, care sunt majoritatea, și în rândul cărora se regăsește și Republica Moldova, se aplică preponderent măsuri restrictive și limitative. Ori Proiectul supus AIR anume asemenea măsuri și prevede.

În cazul în care nu se va interveni la continuarea reglementării restrictive a publicității jocurilor de noroc, consecințele descrise în compartimentele de mai sus a acestei AIR nu numai că vor persista, ci și se vor majora, dat fiind că efectul publicității are capacitatea de a se menține și a crește în timp.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Actualmente, legea 1227/1997 prevede următoarele restricții ce țin de obiectul publicității și prezentul proiect:

- se interzice orice formă, directă sau indirectă, de publicitate în favoarea produselor din tutun, promovarea produselor din tutun, publicitatea care induce în eroare sau creează o impresie eronată despre caracteristicile produselor din tutun și despre impactul acestora asupra sănătății;
- se interzice publicitatea tuturor tipurilor de arme, a armamentului și a tehnicii militare, cu excepția armelor de vânătoare și sportive permise de legislație (inclusiv cele istorice);
- nu se admite publicitatea hârtiilor de valoare până la înregistrarea de stat a emisiunii lor, în perioada de interzicere a emisiunii sau în cazul în care emisiunea a fost considerată nulă;
- se interzice orice publicitate și promovare a produselor alimentare nerecomandate preșcolarilor și elevilor în instituțiile de învățământ general și profesional tehnic, precum și în taberele de odihnă și întremare a sănătății copiilor și adolescenților, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare a lor.

Aceste restricții au fost incluse treptat, unele din ele – la data adoptării respectivei legi (1997), altele – pe parcursul anilor: 2003, 2016, 2017.

La moment legea privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997 consideră ca *persoană suferindă de tulburări psihice* – printre altele, o persoană dependentă de alcool sau de droguri, precum și persoană care manifestă alte dereglări ce pot fi clasificate, conform normelor de diagnostic în vigoare în practica medicală, ca tulburări psihice. Odată cu dezvoltarea rapidă în ultimii ani a sistemelor de informare și comunicare, cât și ca urmare a implementării restricțiilor pe perioada pandemiei Covid19, care generează apariția unui timp în afara ocupației active, mai cu seamă la tineret, tot mai mult se vorbește de alte categorii de dependență – dependența de internet, smartfon etc. Ori dependența de jocuri de noroc este la fel de nocivă ca și celelalte dependențe și nu poate fi exclus că va veni timpul

când dependența de jocuri de noroc va fi în mod oficial inclusă în legea privind sănătatea mentală ca temei pentru recunoașterea persoanei ca fiind *suferindă de tulburări psihice*.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Obiectivele legate direct de problemă și cauzele acesteia, care pot fi cuantificate urmare a implementării acestui Proiect sunt:

- dispariția din piața media a publicității oricărei categorii de jocuri de noroc;
- micșorarea numărului de participanți la jocul de noroc;
- micșorarea veniturilor operatorilor implicați și, în consecință – a veniturilor la bugetul național.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea "a nu face nimic", care presupune lipsa de intervenție

Lipsa de intervenție presupune retragerea Proiectului în cauză din procedura legislativă. În consecință cadrul legal actual la acest subiect va rămâne neschimbat și se va aplica în continuare doar limitarea publicității unor categorii de jocuri de noroc.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea novațiilor și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

1. Elementul principal al Proiectului: modificarea legii nr. 291 din 16.12.2016 și legii nr. 1227 din 27.06.1997 prin extinderea interdicțiilor de publicitate asupra tuturor categoriilor de jocuri de noroc.

Ca urmare persoanele afectate și cele cu potențial sporit de a fi afectate de tentația de a juca, vor obține mai puține informații publicitare despre jocuri. Totodată, aceste restricții nu se impun operatorului monopolist de stat în incinta propriului sediu și prin distribuția de materiale promoționale exclusiv participanților.

2. Elementul complementar al Proiectului: completarea/modificarea Codului serviciilor media audiovizuale.

Prin aceste modificări se extind prevederile elementului principal al Proiectului, ținând cont de specificul serviciilor audiovizuale.

3. Elementul de asigurare a implementării: completarea Codului Contravențional.

Presupune introducerea unei noi contravenții, corespunzător elementului principal implementat prin acest Proiect.

4. Elementul de previzibilitate a implementării: stabilirea termenului intrării în vigoare.

Prin acordarea unui termen de trei luni de la data publicării pentru intrarea în vigoare a noilor norme, se acordă entităților afectate posibilitatea de a-și ajusta activitatea la condițiile noi, care vor fi implementate prin acest Proiect.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Având în vedere scopul scontat, opțiunea alternativă ar fi includerea unor restricții mai severe adresate nemijlocit jocurilor de noroc, cum ar fi:

- interzicerea totală sau parțială a practicării jocurilor de noroc,
- limitarea accesului la jocuri de noroc,
- sancționarea mai dură pentru încălcări contravenționale în domeniu.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Efecte negative a stării actuale:

- creșterea numărului de participanți la jocurile de noroc,
- apariția dependenței de jocuri de noroc la actualii și noii participanți,
- diminuarea dorinței de a se debarasa de jocuri de noroc;
- pierderi în bugetele familiilor datorită investirii banilor în jocuri de noroc.

Efecte pozitive:

- creșterea veniturilor organizațiilor mass-media;
- creșterea veniturilor la buget.

Evoluția în viitor a efectelor negative se demonstrează prin interesul sporit al unui număr foarte limitat de participanți la procesul reglementat, interes primordial economic. A se vedea și:

Interzicerea publicității pentru jocurile de noroc ar afecta grav activitatea mass-media. Ce spun reprezentanții mai multor posturi TV | PUBLIKA .MD - AICI SUNT STIRILE :

”Compania NGM Company, partenerul privat al Loteriei Moldovei în domeniul jocurilor de noroc și al pariurilor sportive, a plasat publicitate, în iunie-august, la 15 posturi de televiziune cu acoperire națională.

... ”La alegerea postului TV punem accent, evident, pe ratingurile canalelor. Pentru cele 15 posturi TV la care ne promovăm, în perioada verii, am alocat 184 de mii de euro fără TVA. Jurnal TV, NTV Moldova și Primul în Moldova au avut bugete comparabile. Pe a patra poziție este Prime.”, a explicat Plamen Milanov.”

”... O mulțime de proiecte vor fi stopate.”, a declarat Octavian Hanganu, directorul comercial al ”Casa Media”.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Tabel completat.

Costurile și beneficiile acestui Proiect nu pot fi cuantificate cu precizie din lipsă de instrumente relevante. Din acest motiv au fost făcute anumite presupuneri cu privire la impacturile potențiale.

Pentru operatorul monopolist al jocurilor de noroc impactul va fi nesemnificativ:

- componenta negativă, manifestată prin reducerea veniturilor din cauza micșorării numărului de persoane atrase în jocuri de noroc;
- componenta pozitivă, manifestată prin economii, dat fiind că se vor exclude cheltuielile pentru publicitatea lor.

Pentru agențiile de publicitate și difuzorii de publicitate (câteva zeci de entități) impactul financiar va fi unul negativ, fiind ratate câștigurile din servicii de publicitate prestate operatorului monopolist.

Pentru bugetul de stat, impactul poate fi nesemnificativ, deoarece:

- principala sursă de venit din acest domeniu este activitatea operatorului monopolist, ori asupra acestuia impactul va fi nesemnificativ;
- se vor diminua veniturile generate de impozitele/taxele aferente activității agențiilor și difuzorilor de publicitate, dar având în vedere numărul relativ mic de asemenea entități (câteva zeci), impactul negativ valoric față de buget va fi pur simbolic.

Totodată, având în vedere că publicitatea care se planifică a fi interzisă prin Proiect, are o acoperire de 100% pe țară, iar audiența publicității se măsoară în milioane de cetățeni, fiind dependente mai multe persoane, vor avea de câștigat material atât cetățenii, cât și bugetul public, dar fiind redirecționarea mijloacelor financiare din sectorul neproductiv al jocurilor de noroc în alte sectoare, inclusiv cele ce generează plusvaloare.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Tabel completat.

Impacturile la acest compartiment sunt analogice celor de la compartimentul b¹). Totodată, practica națională și internațională a demonstrat demult și cu certitudine că măsurile restrictive severe au impact negativ ca urmare a trecerii activității restricționate în zona tenebră, ceea ce respectiv atrage și evaziuni fiscale, cu diminuări de colectări la bugetul public.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Riscuri nu au fost identificate. Asta deoarece:

- statul dispune de instrumente suficiente de control în domeniul jocurilor de noroc;
- principalul jucător pe această piață este o entitate sub controlul special și specific al statului, dat fiind că reprezintă un monopol de stat.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Se constată existența unui impact disproporționat în sensul numărului infim al entităților și angajaților acestor entități, afectați negativ de Proiect (câteva zeci de entități, câteva mii de angajați) versus unui număr substanțial mai mare (poate fi vorba de milioane de oameni) potențial afectați pozitiv ca urmare a implementării Proiectului supus AIR.

Impact disproporționat sau care poate distorsiona concurența pe piața internă nu a fost identificat.

Întreprinderile mici și mijlocii nu sunt principalii actori pe piața reglementată la acest subiect.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Din cele trei opțiuni:

- a nu face nimic;
- a interzice publicitatea oricăror categorii de jocuri de noroc și
- a reglementa mai sever activitatea în domeniul jocurilor de noroc,

se consideră judicios de a alege opțiunea cu impact negativ mediu, comparativ cu celelalte două.

Implementarea Proiectului supus prezentei AIR, poate fi susținută din punct de vedere a impactului de reglementare, care va fi mai mult negativ doar la etapa de implementare, și doar pentru un număr redus de persoane afectate, în schimb va aduce impact pozitiv pentru majoritatea membrilor societății pe termen mediu și de lungă durată.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sânt necesare

Pentru implementarea proiectului supus AIR este necesară modificarea/completarea:

- Legii cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc nr. 291 din 16.12.2016;
- Legea cu privire la publicitate nr. 1227 din 27.06.1997;
- Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174 din 08.11.2018.

Complementar, pentru asigurarea implementării proiectului, se va completa Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2008, cu o nouă normă contravențională.

Implementarea legii va fi organizată prin măsuri de monitorizare și control din partea autorităților competente: Consiliul Audiovizualului și Ministerul Afacerilor Interne.

Pentru implementare schimbări instituționale nu sânt necesare.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Pentru constatarea eficienței măsurilor implementate ca urmare a aprobării acestui Proiect, se vor analiza și monitoriza următoarele date statistice:

- numărul de infracțiuni specifice dependenței de jocurile de noroc (furturi, jafuri etc.);

- numărul de cazuri de violență în familie rezultate de situații specifice dependenței de jocurile de noroc.
c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea
Proiectul prevede intrarea în vigoare a noilor norme peste trei luni de la publicare, respectiv impacturile vor putea fi resimțite: - de către organizatorul național al jocurilor de noroc, agențiile de publicitate și difuzorii de publicitate – la a patra lună de la publicare;   - pentru zecile și sutele de mii de persoane care dea lungul anilor și până în prezent s-au aflat sub presiunea negativă a publicității agresive a jocurilor de noroc: peste 6-9 luni după intrarea în vigoare a legii (a se ține cont că impactul asupra acestei categorii nu se măsoară în cifre, dat fiind afectată conștiința și psihicul persoanelor).
6. Consultarea
a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă
- Organizatorul național al jocurilor de noroc - Loteria Națională a Moldovei (LNM);   - agențiile de publicitate;   - difuzorii de publicitate;   - asociațiile reprezentative în domeniul protecției, sănătății, violenței în familie etc.
b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților
La 21 septembrie 2021, în incinta Parlamentului Republicii Moldova au avut loc consultații publice, unde a fost dezbătut proiect de lege nr. 222 din 06.09.2021 pentru modificarea unor acte legislative (Legea cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc nr.291/2016 – art.53; Legea cu privire la publicitate nr.1227/1997 – art.19, 22; ș.a.). La consultații publice au participat circa 30 de persoane, reprezentanți ai: Loteria Națională a Moldovei, partenerul public privat SRL „NGM COMPANY”, Comitetul Național Olimpic, Federația Moldovenească de Fotbal, asociații sportive, mass-media, psihologi competenți în tratarea dependenței în jocurile de noroc etc.   Totodată s-a cerut opinia mai multor instituții medicale, abilitatea în tratarea persoanelor dependente de jocurile de noroc. În acest context, expertul Centrului Narcologic „ADOMED” Dmitrii Cobîleanskii a venit cu un studiu, unde și-a relatat experiența instituției medicale pe care o reprezintă în tratarea persoanelor dependente de jocurile de noroc, relatând efectul nociv al acestora, menționând că impactul acestora poate fi egalat cu dependența de droguri. Totodată la acest subiect s-a expus și Fondatorul Grupului de Jucători Anonimi psihologul Ciprian Vicol, care a relatat că în perioada anilor 2011 - 2021 a consiliat circa 15.000 de persoane dependente de jocurile de noroc, dintre care circa 25% au fost predispuși sau au avut înclinații suicidare datorită situației vulnerabile create de dependența jocurilor de noroc.
c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)
Psihologii și experții ce acordă asistență persoanelor dependente de jocurile de noroc au susținut pe deplin proiectul, menționând o importanță socială sporită a acestuia, specificând că promovarea proiectului va avea efecte pozitive considerabile asupra sănătății mintale și psihologice a populației, în special a păturilor social-vulnerabile, care sunt cele mai afectate de acest fenomen.

Reprezentanții Loteriei Naționale a Moldovei și partenerul public privat SRL „NGM COMPANY” au fost categoric împotriva proiectului de lege și s-au opus vehement ca acesta să fie examinat în continuare de către Parlamentul Republicii Moldova, din motiv că persoanele juridice menționate ar urma să aibă pierderi financiare personale pe seama implementării proiectului de lege.

Mai multe instituții mass-media și-au manifestat îngrijorări că prin promovarea acestui proiect de lege ar putea să le fie afectat confortul financiar, întrucât acestea au contracte financiare de publicitate cu Loteria Națională a Moldovei, care le asigură încasări financiare semnificative.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	<i>OPȚIUNEA PROPUSĂ</i>	<i>Opțiunea A NU FACE NIMIC</i>	<i>Opțiunea RESTRICTII SEVERE</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0	+1	-1
povara administrativă			
fluxurile comerciale și investitoriale	0	+1	-1
competitivitatea afacerilor	0	0	-1
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii			
concurența pe piață			
activitatea de inovare și cercetare			
veniturile și cheltuielile publice	+1	+2	-2
cadrul instituțional al autorităților publice			
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori			
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	+1	-1	-2
situația social-economică în anumite regiuni			
situația macroeconomică			
alte aspecte economice			
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă			
nivelul de salarizare			
condițiile și organizarea muncii			
sănătatea și securitatea muncii	+2	0	-2
formarea profesională			
inegalitatea și distribuția veniturilor			
nivelul veniturilor populației	+2	-1	-2
nivelul sărăciei	+2	-1	-2

accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	+2	-1	-2
diversitatea culturală și lingvistică			
partidele politice și organizațiile civice			
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	+2	-1	-2
modul sănătos de viață al populației	+2	-1	-2
nivelul criminalității și securității publice	+2	-2	-2
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială			
accesul și calitatea serviciilor educaționale			
accesul și calitatea serviciilor medicale			
accesul și calitatea serviciilor publice administrative			
nivelul și calitatea educației populației	+2	-1	-2
conservarea patrimoniului cultural			
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale			
accesul și participarea populației în activități sportive	+2	-1	-2
discriminarea			
alte aspecte sociale			
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon			
calitatea aerului			
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen			
biodiversitatea			
flora			
fauna			
peisajele naturale			
starea și resursele solului			
producerea și reciclarea deșeurilor			
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile			
consumul și producția durabilă			
intensitatea energetică			
eficiența și performanța energetică			
bunăstarea animalelor			
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)			
utilizarea terenurilor			
alte aspecte de mediu			

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor.

Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea "a nu face nimic", în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact.

Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit.b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Dumitru ALAIBA